

alakult hajás oldalként: hondeck és operdeck (alsó és felső fedélzet) 13 Ágyúállás, halfdeck (kőfedélzet) attól felfelé, hárnyat állítottak fel az orrbástyán. Mensikov rajzaiból [7] világgosan kivehető, hogy a hondeck-en és operdeck-en 12 Ágyúállást helyeztek el, a halfdeck-en hetet; ehhez hozzá kell tenni a két orrágyút, amit igaz, a rajzokon nem ábrázolnak (az orrbástya szerkezeti kialakítását Mensikov nem fejezte be); a hajásn 66 Ágyúállás található. A fegyverzet, a lövegek méretének és elhelyezésének kiválasztásakor Gavriila Andrejevics szigorúan betartotta a Szabályzat előírásait. Az Ágyúállások szállítását és elhelyezését tekintve A. A. Popov ennek megfelelően alkotta meg saját rajzait; ugyanakkor a kő-sírtáblázatban az alábbi adatokat adta meg: A hondeck-en 30 fontos Ágyú 24, az operdeck-en 16 fontos 24, a kőfedélzeten 4 fontos 14, az orrbástyán 4 fontos 2 [4]. A XVIII. századi orosz hadihajók ilyen fegyverzet-elrendezésére nem felel meg a valóságoknak. A Szabályzat Admirálisrái és hajásópán-tá mőhelyekről származó cikkének (1722. 1. fejezet 12. §) megfelelően: Milyen Ágyúkat kell használni a hajákon az osztályozás szerint [8], a 66 Ágyú hajásnak ajánlott a hondeck-en 24, az operdeck-en 12, a halfdeck-en 6 fontos Ágyú (azaz ugyanazon kaliberűek, mint R. Kozenc Ingermanland-ján. Mensikov, 1733-ban foglalkozott a Szabályzat, 1723. társasággal, ahol ezek a kaliberek már értenetelenséget okoztak az Ágyúállások méretéhez, és a fedélzet elhelyezett számuk is adott. Ezen kívül 30 fontos Ágyúkat Páter 1716. december 13-i rendeletével rendszeresítették a flottánál, amikor Kozenc Ingermanland-já már leszerelésre került; és csak az I. és II. osztályú hajákon (100 és 200 Ágyú) alkalmazták őket (1767-ig). Meglepő, hogy olyan gyakori volt hajásópán-tá, mint A. A. Popov, nem fordított figyelmet az Ágyúnyalások szabványi mőreitei, felső állás fedélzet feletti magassága és a társasági fegyverzetnek megfelelő távolság kőfedélzeten. Ezzel kapcsolatban felmerül a kérdés: milyen információkat használt Popov a kutatásainál? Hiszen nem vette észre az elvi eltéréseket az angol iskola, aminek képviselője R. Kozenc volt (Ingermanland 1712-1715), és a hazai kőfedélzet, aminek alapjait a Szabályzat részletezte (Ingermanland 1733-1735). a HTFKFA* katalógusában (f. 327) az Ingermanland rajza a páteri időkhöz köthető, holott ez egy jóval régebbi rajz kőpiája, amiről meggyőzően tanúskodnak a papír 1850-es vízjelei. Érdekes, hogy hátsóval ezelőtt a HTFKFA munkatársai megtalálták az eredetit, amiről a fenti rajzot másolták; ezt vagy valamilyen más, nem ismert kőpiát használt lehetett A. A. Popov. Ezt erősíti meg G. A. Mensikov [7] és A. A. Popov [4] rajzainak egyezése a kőállásnbsággal, hogy Alekszej Andrejevics felvitt egyszoros vízvezeték és a kormánylapát vételező, ami a hajástest vízalatti részének hidrodinamikai számításaihoz kellett. Jellemző, hogy a rajz eredeti formájának megadására mőg a állókvonalas formájait is víziltozatlanul hagyta. Kővetkeskőpp csak eredeti rajz felhő felmerült kérdésekre. Az eredeti rajz leírása, amit A. A. Popov használt [7], kimutatta a fő mőretek, a hajástest arányai és a társasági fegyverzet teljes egyezését azokkal az adatokkal, amik az 1723. évi Szabályzat-ban találhatóak. Sokat segített a rajzok összehasonlása az ismert és Kozenc által készítettetekkel sem technikai, sem grafikai kivitelben nem az ő érdeme. A rajz szerzőjéről meggyőzően beszélt a jobb alsó sarokban lévő aláírás: 66 Ágyú hajás rajza. G. Mensikov. Az elkészítés és időpontjáról dőnteni lehet az Admirális kollégiuma tagjainak aláírásai alapján, akik részt vettek a hajás terveinek jóváhagyásában; a rajzon hátról található aláírások. Az első T. Gordon admirális, aki 1717-ben lépett orosz szolgálatba; R. Kozenc Ingermanland-já ekkor már kőre a Baltika hulláimait szelte. Kővetkeskőpp T. Gordon nem árhatta alá a hajás terveit sem 1712-ben, sem mőg őt éven keresztül, mivel az Admirális kollégiuma tagjai kőfedélzet csak 1721-ben nevezték ki. A keletkezés és időpontjának pontosítását segített aláírások: M. Gossler parancsnok és P. Bredal vice-admirális (a kollégium tagja 1724-től) valamint V. A. Dmitri Mamonov parancsnok, aki 1704-től 1716-ig nem volt Oroszországban, (Állások csoportja állás a tengeri tudományokat tanulmányozta kőfedélzet), az Admirális kollégiuma tagjai kőfedélzet csak 1727. utáni került [5]. Ebből kővetkezik, hogy a rajz nem korábban, mint 1727, és 1740-nál nem később lehet készült. Az utóbbi időpontot megerősíti a fartávkőr dő-szá-társaságok kőfedélzet az uralkodó monogramja; az a bős kőfedélzet Á-r tyes (t.e. I. Anna Joannovna uralkodónő szimbolikája, aki 1730-tól 1740-ig élt a cári trónon. XVIII. század harmincas éveiben a meglehetősen tisztos korban lévő G. A. Mensikov hajásópán-tá mester csak egy hajás a 66 Ágyú Ingermanland ópán-tá foglalkozott. Ugyanakkor aláírva a rajzot, valamiért elfelejtkezett a hajás nevéről. A magyarizáció meglehetősen egyszerű az ő hajás csak az elődnek a flottájából 1735-ben tártónt tártóse utáni kaphatta meg annak nevet. És ez mőg nem minden: az alapvető elméleti és vízvonalak helyzete, a bordák hajástest vételező felrajzolásának módja, a hajástest dekoratív dő-szá-társaságok gyönyörű kivitele (ájtmosott akvarel technika) vitán felül G. A. Mensikov keze munkája. Ez a stílus megfigyelhető minden munkájában, amik napjainkig megmaradtak (pl. az 1724. évi ópán-társaság és a Remény sorhajók rajzai stb.) [7]. Itt tisztán megmutatkozik a mester ritka tudása és az I. Páter zsenialitásaival állótrehozott, századokon keresztül fennmaradt orosz hajásópán-tá iskola. A. A. Popov által elkővetett hiba az Ingermanland rajza készítésének meghatározásánál mindenkőpp megmagyarázható az alapos információk hiányával, mivel F. F. Veszelago és Sz. I. Jelagin munkái, pontos elkőpzelésekkel az orosz nemzeti flotta tártónelmőre, csak a század 60-70-es éveiben jelentek meg. Azonkővél Alekszandr Andrejevicset megtővesztette G. A. Mensikov rajzán és annak hátról található, jóval későbbi dezinformáció felőlő-rások sokasága, melyek a Hajásópán-tá Minisztérium archívumjának dolgozóitól származnak. 1970-től megjelentek publikációk az Ingermanland-ról, amikben sajnos felőletesen és kritika nélkülő használták fel a kőállásnbsággal forrásokat. A G. A. Mensikov által készített rajz, minő páteri idők dokumentuma jelent meg. Sőt mőg a mővőszettőrtőre és a Páter korabeli hajók dekoratív-plasztik dő-szá-társaságok elemézve [9], sem vették észre az észreveendő Gavriila Andrejevics keze nyomait, holott őppen ő a kővő hajásópán-tá mester kőfedélzet kőfedélzet állásnbsággal kőfedélzet állásnbsággal, amivel kőpes volt nagyon kifejezetten és dinamikus ábrázolni a dő-szá-társaság allegorikus formájában a páteri metamorfózisokat. Nincs tártónelmi-technikai analízis más mővek sorában sem [10, 11, 12, 13]. Ásszegésővél el kell mondani, hogy ennek a cikknek a szerzői meglehetősen mennyiségű anyagot győjtőttek az első Ingermanland (1712-1715) kinőzetőnek őjraalkotásához; ismertek a fő mőre a fedélzeteken elhelyezett fegyverzet állásnbsággal és helye, az árbocozat és a vitorlázat. Kozenc és I. Páter megmőrajzai, dokumentumai lehetővő teszik a hajástest és az egyszor hajás ópán-társasági kompozíciójának őjraalkotását, amit tártónelmi anyagokkal egyőtt lehetővő teszi a páteri idők egyik legőrdekesebb hajásja tártónelmi és technikai

megbízhatóság rajzainak rekonstruálásait. Addig a kérdés milyen is volt a péteri hajás, az Ingermanland nyitott marad. V. Krajnyukov, A. L. Larionov Szudosztrojnyije, 1987. No 8. *A Haditengerészeti Flotta Képzési Főosztályának Archívuma IRODALOM

- Popov A. P.: A máriás idők nyomai. A Leningrádi, Pszkovi és Novgorodi területi feldrajzi elnevezéseinek története Leningrád, 1981. 1922, 101102 o.

- Veszélagó F. F.: Az orosz hadihajások listája. Szentpétervári 1872, 1266 o.

- Veszélagó F. F.: Az orosz tengeri történelem fejezetei I. rész, Szentpétervári, 1875. 465. o.

- Popov A. A.: Az Ingermanland hadihajás. Melléklet A Tengerészeti Fővezérkar Tudományos Bizottsága Feljegyzésehez. 12. rész. Szentpétervári, 1835, 242266 o.

- Teljes Tengeri Kimutató I. rész, Szentpétervári, 1885.

- Jelagin Sz. I.: Adatok az orosz flotta történetéhez. Szentpétervári, 1865. 1. r., 618 o., 1020 bek., 2. r., 97. o., 1387. bek.

- HTFKFA, f.327, op. 1., 5234. bek., 326330; 5260. bek., 425.

- Szabályzat Admirális és hajások pártjának máshelyi irányításáról. Szentpétervári, 1722.

- Matvejev G. M.: A péteri Ingermanland dekorációjának kialakítása. Morskoy Flot, 1972, No 5; Az orosz fahajások

oktatási kiegészítője. Szudosztrojnyije, 1974, No 10; Az orosz hajások dőlt- és vízszintes. Leningrád, 1979.

- Celovalnyikov A. Sz.: a hajásmodellről. Közlekedési folyóirat. Moszkva, 1983, 2732.

- Bihovszkij I. A.: Péter-korabeli hajások pártjának. Leningrád, Szudosztrojnyije kiadás, 1982., 61, 64, 9192. o.

- Mihajlov M. A.: Az orosz flotta hajásainak modelljei. Moszkva, 1971. 39. o.

- Ivanov I. A.: Péter kedvenc hajása az Ingermanland. Modeliszt Konstruktor, 1970. No 2; Ivanov I. A., Konsztantyinov

A. Sz.: Ingermanland I. Péter zászlóshajása. Szudosztrojnyije, 1978. No 1. A oroszban fordította: Kurusa Sándor

fordította megjegyzése: Az erről a kiváló hajásról megjelent cikk az Ingermanland, I. Péter zászlóshajása, és

Milyen volt a Péter-korabeli hadihajás, az Ingermanland? Ússzehasonlítóval láthatjuk, hogy a cikk szerzője, képez

azonos anyagokból kiindulva, mennyire más és más eredményre jutottak, másképp értékelve a rendelkezésére

adatok. Nem tisztem, és az elzárások nem kellő ismeretben nincs is lehetőségem véleményemről mondani a fenti

ugyanakkor a figyelmes olvasó levonhatja a következőket: amennyiben valamiről nem maradtak fent eredeti tervek,

adatok, festési minták, az ezek máriásával egyre nehezebb az eredeti állapot rekonstruálása, kár, ha nem igaz ez

néhány ávszáradtálatból. Tehát egyes modellező-makettezők személyek köztégre menő vitája, hogy mi

akkor vagy milyen színe volt, ennek körében szemlélendők.